Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Alexandru Mardari
Dosarul nr. 2ac-435/24
(2-22093204-02-2ac-21062024)

D E C I Z I E

1 aprilie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Ala Malîi și Roman Pascari

Examinând în procedura scrisă cererea de apel declarată de reprezentantul „VICTIANA" S.R.L., avocatul Bulachii Adrian,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de „KRONOS TRANS GROUP" S.R.L. împotriva „VICTIANA" S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 2 octombrie 2023, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de „KRONOS TRANS GROUP" S.R.L. împotriva „VICTIANA" S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

1. „KRONOS TRANS GROUP" S.R.L. a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva „VICTIANA" S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acesteia a indicat ca la 11 mai 2022, in calitate de companie de transport si de expediere, a încheiat cu „VICTIANA" S.R.L. contractul-comanda Nr. EL-6 privind prestarea serviciilor de transportare și expediere a mărfii pe ruta PL – MD (marfa-echipament video).
3. Conform pct. 11 din contractul-comanda „VICTIANA" S.R.L. s-a obligat să achite prețul serviciilor în valoare de 1.200 euro.
4. Astfel, potrivit scrisorii de trăsură CMR Nr.0277195, marfa a fost livrată la 17 mai 2022 cu autovehiculul cu nr. de înmatriculare CTG 211/C 176 AX, din partea „VICTIANA" S.R.L. nefiind invocate careva obiecții privind starea mărfii sau calitatea serviciilor prestate.
5. În scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă, la 22 iunie 2022 a expediat „VICTIANA" S.R.L. notificarea nr. 11/06/22 privind achitarea prețului serviciilor prestate, însă aceasta a rămas nesoluționată, fapt ce conduce la concluzia că „VICTIANA" S.R.L. se eschivează cu rea credință la plata pentru serviciile prestate, or acesta cunoaște despre existența obligației de plată odată cu livrarea mărfurilor.

6. La pct.38 al Contractului indicat, părțile au stabilit penalitate în cazul încălcării termenului de achitare – *pentru neachitarea, in termen a ratei pentru transportare, Clientul achită Executorului o penalitate în valoare de 5% procente din prețul de transport pentru fiecare zi de întârziere. Achitarea este considerată efectuată în momentul depunerii de fapt a banilor pe contul Executorului.*
7. Conform calculului efectuat penalitatea constituie 2.176 euro: 1.280 euro x 5% x 34 zile (la momentul întocmirii pretenției).
8. În temeiul celor expuse, „KRONOS TRANS GROUP" S.R.L. a solicitat încasarea de la „VICTIANA" S.R.L. datoriei în sumă de 1.280,00 euro, penalității în sumă de 2. 176,00 euro și compensarea cheltuielilor de judecată.

Poziția instanței de fond:

9. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 2 octombrie 2023 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de „KRONOS TRANS GROUP" S.R.L. împotriva „VICTIANA" S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a încasat din contul „VICTIANA" S.R.L. în beneficiul „KRONOS TRANS GROUP" S.R.L. datoria în sumă de 1 280 (o mie doua sute optzeci) euro convertiți în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la data executării, penalitatea în sumă de 2 176 (două mii o sută șaptezeci și șase) euro convertiți în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la data executării, cheltuielile de judecată formate din taxa de în sumă de 2100 (două mii o sută) lei și cheltuielile pentru traducerea înscrisurilor în sumă de 2300 (două mii trei sute) lei. În rest acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.
10. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că reclamantul, livrând marfa la 17 mai 2022, a efectuat lucrările de transportare și expediere a mărfii în mod calitativ și complet, iar pârâtul nu a achitat serviciile de transport și expediție.
11. În continuare, având în vedere că pârâtul nu a achitat serviciile de transport și expediție, în conformitate cu art.947 alin. (1) Cod civil și pct. 38 din contract, a ajuns la concluzia de a încasa penalitatea în sumă de 2.176 euro (1.280 EUR x 5% x 34 zile (la momentul întocmirii pretenției).

Solicitarea apelantului:

12. Nefiind de acord cu hotărârea menționată, reprezentantul „VICTIANA" S.R.L., avocatul Bulachii Adrian a declarat apel împotriva hotărârii respective, solicitând casarea integrală a acesteia și adoptarea unei hotărârii privind respingerea integrală a cererii de chemare în judecată înaintată de „KRONOS TRANS GROUP" S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

Argumentele părților:

13. În motivarea apelului, reprezentantul „VICTIANA" S.R.L., avocatul Bulachii Adrian a indicat că datoria a fost achitată la 1 iulie 2022.
14. Totodată, a criticat concluzia instanței cu privire la încasarea penalității, indicând că nu a fost prezentat un calcul al acesteia, din care să urmeze modalitatea și perioada de calcul al acesteia.

15. Cu privire la acest aspect, a menționat că o fost somat despre achitarea datoriei la 22 iunie 2022, fiindu-i acordat termen de două zile pentru aceasta. Respectiv, achitând datoria la 1 iulie 2022 s-a încadrat în termenul acordat.
16. Colegiul reține că cererea de chemare în judecată înaintată de de „KRONOS TRANS GROUP" S.R.L. împotriva „VICTIANA" S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXI[1] Cod de procedură civilă.
17. În conformitate cu art. 276[4] alin. (5) Cod de procedură civilă *"instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art.276[3] fiind aplicabile corespunzător"*.
18. Potrivit art. 276[3] alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă *"procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică"*.
19. Astfel, respectând principiul contradictorialității, instanța de apel a expediat în adresa intimatului cererea de apel, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă până la data examinării apelului, intimatul „KRONOS TRANS GROUP" S.R.L. nu a depus referință asupra apelului declarat.

Aprecierea instanței de apel:

20. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept întemeiat și care urmează a fi admis, iar hotărârea primei instanțe casată parțial, din considerentele ce succed.
21. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *"instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces"*.
22. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă "*instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre"*.
23. În conformitate cu prevederile art. 386 alin.(1) lit.lit. a), c) Cod de procedură civilă *"temeiurile de casare sau modificare a hotărârii de către instanța de apel apar în cazul în care: circumstanţele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sânt în contradicţie cu circumstanţele cauzei"*.

24. Colegiul civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
25. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.
26. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).
27. Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă *”fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel”.*
28. Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilesc că *”circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace”.*
29. În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă *”instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege”.*
30. Astfel, probatoriul administrat în speță atestă că la 13 mai 2022, între „KRONOS TRANS GROUP” S.R.L., în calitate de transportator și expeditor, și „VICTIANA” S.R.L., în calitate de beneficiar, a fost încheiat Contractul-comandă nr. EL-6, având ca obiect prestarea serviciilor de transportare și expediere a mărfii pe ruta Polonia – Republica Moldova (marfă: echipament video).
31. În temeiul acestui contract, „KRONOS TRANS GROUP” S.R.L. s-a obligat să presteze serviciile de transport și expediție, iar „VICTIANA” S.R.L. s-a obligat să achite costul serviciilor prestate, stabilit la 1.280 euro, potrivit pct. 11 din contract, cel târziu la data efectuării vămuirii, conform pct. 14 din acesta.
32. Potrivit scrisorii de trăsură nr. 0277195 „KRONOS TRANS GROUP” S.R.L. și-a executat obligațiile contractuale la 17 mai 2022.
33. La 22 iunie 2022, în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, „KRONOS TRANS GROUP” S.R.L a înaintat „VICTIANA” S.R.L. o pretenție, recepționată de ultima, prin care a solicitat achitarea sumei contractuale de 1.280,00 euro și a unei penalități reduse de 1000,00 euro, oferind un termen de 2 zile bancare pentru executare, sub avertizarea adresării în instanță pentru recuperarea datoriei, penalității pentru toată perioada de întârziere și cheltuielilor de judecată.
34. Bazându-se pe faptul că „VICTIANA” S.R.L. nu a achitat suma contractuală și penalitatea redusă în termenul acordat, la 29 iunie 2022 „KRONOS TRANS GROUP” S.R.L. s-a adresat în instanță, solicitând încasarea de la „VICTIANA” S.R.L. a datoriei

în sumă de 1.280,00 euro, penalității în sumă de 2. 176,00 euro și compensarea cheltuielilor de judecată.

35. Fiind investită cu examinarea cauzei, prima instanță, dispunând de proba ce confirma comunicarea cererii de chemare în judecată şi înscrisurilor anexate pîrîtului, în baza materialelor anexate la dosar, or, ultimul nu a depus referinţă, a admis acțiunea integral.
36. La cererea de apel, „VICTIANA" S.R.L. a anexat ordinul de plată nr. 1142 din 1 iulie 2022, ce confirmă transferul către „KRONOS TRANS GROUP" S.R.L. a sumei de 24.136,00 lei.
37. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și, raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău constată că prima instanţă nu a constatat şi elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile acesteia expuse în hotărâre fiind în contradicţie cu circumstanţele cauzei.
38. Așadar, conform art. 774 alin. (1) Cod civil „*în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face"*.
39. Potrivit art. 775 alin. (1) Cod civil " *debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei"*.
40. În acord cu art. 776 Cod civil " *obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii"*.
41. Conform art. 858 alin. (2) Cod civil " *obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit"*.
42. Art. 1411 alin. (1) Cod civil definește că *" prin contractul de transport, o parte (transportator) se obligă față de cealaltă parte (pasager sau expeditor) să o transporte împreună cu bagajele ei sau, respectiv, să transporte bunul la locul de destinație, iar cealaltă parte se obligă să plătească remunerația convenită"*.
43. În conformitate cu prevederile art. 947 alin. (1) Cod civil "*clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate)."*
44. În acord cu art. 949 alin. (4) Cod civil " *Părţile pot conveni asupra unei penalităţi mai mari decît prejudiciul."*
45. În același timp, în conformitate cu prevederile art. 953 alin.(1) Cod civil *" În cazuri excepţionale, luîndu-se în considerare toate împrejurările, instanţa de judecată poate dispune, la cererea debitorului, reducerea penalităţii disproporţionat de mari. La reducerea penalităţii, trebuie să se ţină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului."*
46. Așadar, din suportul probatoriu urmează cu certitudine raporturi de transport și expediție între „KRONOS TRANS GROUP" S.R.L., în calitate de transportator și expeditor, și „VICTIANA" S.R.L., în calitate de beneficiar, ce au avut loc la 17 mai 2022, în virtutea cărora primul pretinde executarea obligației de plată a acestora.
47. Colegiul civil observă că drept temei al obiecțiilor împotriva acțiunii, „VICTIANA" S.R.L. a invocat efectuarea plății de 24.136,00 lei în termenul acordat prin pretenția din 22 iunie 2022.

48. Aici, reieșind din prevederile contractuale menționate supra, Colegiul civil subliniază că „VICTIANA” S.R.L. urma să achite costul serviciilor cel târziu la data efectuării vămuirii.
49. Prin urmare, „VICTIANA” S.R.L. trebuia să execute obligația de plată la 17 mai 2022, iar plata efectuată abia la 1 iulie 2022, în sumă de 24.136,00 lei (echivalentul a 1.217 euro, potrivit cursului BNM), nu poate constitui o executare la termen a obligației.
50. Colegiul nu poate reține poziția apelantei referitoare la pretinsele acțiuni de rea-credință ale reclamantului/intimat „KRONOS TRANS GROUP” S.R.L., subliniind că apelanta/pârâta „VICTIANA” S.R.L. a recepționat cererea de chemare în judecată împreună cu înscrisurile anexate, însă nu a prezentat referință în fața primei instanțe și, respectiv, nu a depus proba care ulterior a fost prezentată abia în apel – ordinul de plată nr. 1142 din 1 iulie 2022.
51. În aceste circumstanțe, Colegiul reține că apelanta poartă culpa procesuală pentru neprezentarea în termen util a probei care îi era favorabilă, întrucât avea atât posibilitatea, cât și obligația de a o depune în fața primei instanțe. Pasivitatea procesuală a pârâtei nu poate fi imputată reclamantului și nici nu poate fundamenta acuzații de rea-credință, întrucât pârâta însăși a creat situația în care prima instanță a soluționat cauza fără a cunoaște existența plății efectuate. Prin urmare, eventualele consecințe ale acestui comportament procesual îi sunt imputabile în exclusivitate apelantei.
52. Totuși, această probă este esențială pentru soluționarea corectă a litigiului, deoarece arată că plata a fost efectuată înainte de pronunțarea hotărârii primei instanțe, acoperind în mare parte datoria contractuală. Lipsa acestei probe au determinat pronunțarea unei soluții neconforme cu realitatea efectivă a raporturilor obligaționale.
53. Astfel, analizând conținutul ordinului de plată, Colegiul constată că plata întârziată acoperă integral costul de 1.280 euro, cu excepția diferenței de 63 euro, rezultat al decalajului de curs valutar dintre data scadenței și data efectuării plății.
54. În consecință, întru cât prima instanță a admis neîntemeiat acțiunea în partea privind întreaga sumă de 1.280 euro, fără a verifica efectul plății din 1 iulie 2022, hotărârea în această parte urmează a fi casată pentru acest motiv și adoptată în această parte o nouă hotărâre, prin care urmează a fi încasat de la „VICTIANA” S.R.L. în beneficiul „KRONOS TRANS GROUP” S.R.L. datoria în mărime de 63(șaizeci și trei),77 euro în monedă națională cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligaţiei.
55. În ceea ce privește penalitatea contractuală, Colegiul observă că reclamantul a notificat debitorul la 22 iunie 2022, oferindu-i posibilitatea de a achita penalitatea redusă la suma de 1.000 euro, în locul penalității integrale pentru întreaga perioadă de întârziere.
56. Astfel, în măsura în care debitorul nu a achitat penalitatea redusă în termenul acordat, reclamantul este în drept să solicite penalitatea integrală pentru toată perioada de întârziere, începând cu 17 mai 2022.
57. Colegiul observă că penalitatea solicitată și încasată de instanță este proporțional mai mare decât datoria principală**,** ceea ce poate crea aparența unei disproporții. Cu toate acestea, potrivit art. 953 alin. (1) Cod civil, reducerea penalității poate fi făcută doar la cererea debitorului și numai în baza unei analize a împrejurărilor excepționale.

58. În speță, debitorul „VICTIANA” S.R.L. nu a formulat o cerere de reducere a penalității, nici în fața primei instanțe, nici în apel, motiv pentru care instanța nu poate reduce din oficiu cuantumul penalității**.** Astfel, penalitatea stabilită de prima instanță se menține.
59. În conformitate cu prevederile art. 82 Cod de procedură civilă *” cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei”.*
60. Potrivit prevederilor art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă *” instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului”,* iar conform alin.(3) aceluiași articol *”prevederile alin.(1) şi (2) se aplică şi la repartizarea între părţi a cheltuielilor de judecată în instanţă de apel, în instanţă de recurs şi în cadrul revizuirii”.*
61. Colegiul civil, reţinând că la depunerea apelului „VICTIANA” S.R.L. a achitat taxa de stat, conchide necesitatea compensării acesteia ca urmare a admiterii apelului.
62. În final, instanța de apel ajunge la concluzia de a admite cererea de apel declarată de reprezentantul „VICTIANA” S.R.L., avocatul Bulachii Adrian, de a casa parțial hotărârea primei instanțe, în partea datoriei încasate și a adopta în această parte o nouă hotărâre, prin care a încasa datoria în mărime de numai 63(șaizeci și trei),77 euro, în rest hotărârea urmând a fi menținută.
63. În conformitate cu prevederile art. 376 alin. (1^1), art.385 lit. c), art.390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarată de reprezentantul „VICTIANA” S.R.L., avocatul Bulachii Adrian.

Se casează parțial hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 2 octombrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de „KRONOS TRANS GROUP” S.R.L. împotriva „VICTIANA” S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea datoriei încasate și în această parte se adoptă o hotărâre nouă, prin care:

Se admite parțial pretenția înaintată de „KRONOS TRANS GROUP” S.R.L. împotriva „VICTIANA” S.R.L. cu privire la încasarea datoriei și se încasează de la „VICTIANA” S.R.L. în beneficiul „KRONOS TRANS GROUP” S.R.L. datoria în mărime de 63(șaizeci și trei),77 euro în monedă națională cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației.

În rest, hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 2 octombrie 2023 se menține.

Se încasează de la „KRONOS TRANS GROUP” S.R.L. în beneficiul „VICTIANA” S.R.L. cheltuielile de judecată suportate în apel cu titlu de taxă de stat în mărime de 863(opt sute șaizeci și trei),09 lei.

Decizia instanţei de apel nu se supune recursului, fiind definitivă şi irevocabilă de la pronunţare.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecători Ala Malîi

Roman Pascari